

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยดังนี้ คือ

1. กำหนดประชากรที่จะศึกษา
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

การกำหนดประชากรที่จะศึกษา

ประชากรเป้าหมาย คือ ครูประถมศึกษาซึ่งทำการสอนอยู่จริงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานีในปีการศึกษา 2530 จำนวน 13,042 คน

ประชากรที่ศึกษา การเลือกประชากรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 17 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามชั้นของอำเภอตามประกาศกรมการปกครองเรื่องการจัดชั้นอำเภอ (2526:32) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ชั้น สุ่มอำเภอที่จะทำการศึกษาดังด้วยวิธีแบบง่าย (Simple Random Sampling) ชั้นละ 1 อำเภอ ได้อำเภอที่จะทำการศึกษา 4 อำเภอ

2. จากเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาลของอำเภอต่าง ๆ ตามข้อ 1 ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้โรงเรียนเป็นตัวอย่างในเขตเมือง 6 โรงเรียน โดยให้ครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมจำนวน 189 คน

3. จากนอกเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาลของอำเภอต่าง ๆ ตามข้อ 1 ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้โรงเรียนเป็นตัวอย่างในเขตชนบท 12 โรงเรียน โดยให้ครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมจำนวน 194 คน รวมจำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 18 โรงเรียน ประกอบด้วยประชากรที่ศึกษา 383 คน (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงชื่อโรงเรียนที่ใช้ในกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ (ชั้นอำเภอ)	เขต เมือง		เขตชนบท	
	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร
เมือง (1)	ค่ายประจักษ์ศิลปาคม	51	บ้านนาแอง	14
	ไทยสมทรมิตรภาพ	21	บ้าน เชียงพิณ	21
	บ้าน เลื่อม	20	บ้านหนองสวรรค์	16
หนองบัวลำพู (2)	หนองบัววิทยาคม	44	บ้านนาเลิง	18
			บ้านห้วยโจด	17
			บ้านหนองหว้า	12
หนองหาน (3)	หนองหานวิทยายน	25	บ้านนิคมหนองตาล	16
			บ้านโพหนองาม	14
			บ้านโคกท้าย้ง	16
สุวรรณคูหา (4)	บ้านโคกทุ่งน้อย	28	บ้านดงมะไฟ	27
			บ้านวังหินผา	15
			บ้านนาสี	8
รวม		189		194

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ ประกอบการศึกษาในรายงานผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาในเรื่องที่ใกล้เคียงกันมาแล้วมาเป็นหลักสำคัญในการจัดทำแบบสอบถามซึ่งอาจสรุปวิธีการดำเนินการสร้างได้ดังนี้

1. เนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจาก

1.1 การศึกษาเนื้อหา แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากตำราเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วกำหนดขอบข่ายเนื้อหาที่สร้างแบบสอบถาม

1.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามจากตำรา หนังสือ และแบบสอบถามจากรายงานการวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง

1.3 สร้างแบบสอบถามตาม เนื้อหาและหลัก เกณฑ์ที่กำหนด

2. ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิดประกอบด้วยข้อมูล 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 4 ข้อ ได้แก่ คำถามเกี่ยวกับตำแหน่งงาน ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน และที่ตั้งของโรงเรียน ลักษณะคำถาม เป็นแบบ เลือกตอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการข้อเสนอแนะ แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

2.1 ความต้องการและการได้รับเนื้อหาข้อเสนอแนะ มี 42 ข้อ ลักษณะคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2.2 ความต้องการและการได้รับรูปแบบข้อเสนอนี้ 20 ข้อ ลักษณะคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งข้อเสนอแนะที่ใช้และปัญหาในการใช้แหล่งข้อเสนอแนะมี 16 ข้อ ลักษณะคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบ เลือกตอบ

แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	มากที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการหรือการได้รับข้อเสนอแนะ หรือการใช้แหล่งข้อเสนอแนะตามข้อความนั้น ๆ มากที่สุด
4	มาก	หมายถึง	มีความต้องการหรือการได้รับข้อเสนอแนะ หรือการใช้แหล่งข้อเสนอแนะตามข้อความนั้น ๆ มาก
3	ปานกลาง	หมายถึง	มีความต้องการหรือการได้รับข้อเสนอแนะ หรือการใช้แหล่งข้อเสนอแนะตามข้อความนั้น ๆ ปานกลาง
2	น้อย	หมายถึง	มีความต้องการหรือการได้รับข้อเสนอแนะ หรือการใช้แหล่งข้อเสนอแนะตามข้อความนั้น ๆ น้อย
1	น้อยที่สุด	หมายถึง	มีความต้องการหรือการได้รับข้อเสนอแนะ หรือการใช้แหล่งข้อเสนอแนะตามข้อความนั้น ๆ น้อยที่สุด

3. การดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปใช้จริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อขอคำแนะนำ
- ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม
- นำแบบสอบถามฉบับชั่วคราวที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูประถมศึกษาในเขตเมือง 15 ราย และ เขตชนบท 15 ราย ในพื้นที่ทำการวิจัย คือจังหวัดอุดรธานี
- หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่า Coefficient Alpha (∞)

$$\text{โดยใช้สูตร} \quad \infty = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \epsilon s_{xi}^2}{s_{xt}^2} \right)$$

เมื่อ ∞ = ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถาม

$\sum \epsilon s_{xi}^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อคำถาม

s_{xt}^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตอน	$\sum \epsilon s_{xi}^2$	s_{xt}^2	ค่าความ เชื่อมั่น
ความต้องการเนื้อหาข้อสนทนา	18.93	147.77	0.903
การได้รับเนื้อหาข้อสนทนา	10.20	71.37	0.923
ความต้องการรูปแบบข้อสนทนา	15.27	103.06	0.922
การได้รับรูปแบบข้อสนทนา	20.80	215.13	0.935
แหล่งข้อสนทนาที่ใช้	12.41	68.41	0.881
รวมทั้งฉบับ			0.983

5. ทำการแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยการช่วยเหลือของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงนำออกไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากหน่วยงานที่สังกัด คือวิทยาลัยครูอุดรธานี ถึงหัวหน้าสำนักงานการประถมศึกษาประจำอำเภอทั้ง 4 แห่ง เพื่อขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามแก่ครูประถมศึกษาที่ทำการสอนในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร และถึงผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนดังกล่าว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยและ

คณะเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2531 สำหรับผู้บริหาร/ครูที่ไม่มาหรือไม่อยู่ในขณะที่แจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำส่งไว้ที่ผู้ช่วยครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ของแต่ละโรงเรียน เพื่อแจกแก่ผู้บริหาร/ครูต่อไป ผู้วิจัยและคณะได้ไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2531

แบบสอบถามที่แจกไปยังโรงเรียนต่าง ๆ 18 โรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 383 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาจากครูประถมศึกษาเขตเมือง 177 ฉบับและครูประถมศึกษาเขตชนบทจำนวน 175 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.91 ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยแปลงคำตอบในแบบสอบถามเป็นตัวเลข เพื่อลงรหัสในบัตรคอมพิวเตอร์ และนำข้อมูลทั้งหมดไปประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ที่ศูนย์การศึกษาคอมพิวเตอร์ ถนนศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและการได้รับเนื้อหาข้อสนเทศ รูปแบบข้อสนเทศ และแหล่งข้อสนเทศที่เคยใช้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความค่าเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้

4.56 - 5.00	มากที่สุด
3.56 - 4.55	มาก
2.56 - 3.55	ปานกลาง
1.56 - 2.55	น้อย
1.00 - 1.55	น้อยที่สุด
3. การเปรียบเทียบความต้องการและการได้รับเนื้อหาข้อสนเทศ รูปแบบข้อสนเทศ และแหล่งข้อสนเทศที่เคยใช้ ใช้การทดสอบค่าที (t-test)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้แหล่งข้อสนเทศ ใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ